

Mikä ihmeen laaja-alainen erityisopettaja?

Työpaja
AEO-päivät 5-6.10.12 Lappeenranta

Suunnistuksen perusviisaudet

- ▶ Jollei tiedä, missä on, on aivan sama minne menee
- ▶ Suunta on tärkeämpi kuin kova vauhti
- ▶ Samaan päämäärään pääsee useita eri reittejä ja useilla eri menetelmillä

Jamk / AOKK Anneli Muuronen 2012

ERITYISOPETUS ON...

1. Yksittäisen oppilaan/opiskelijan **oppimisen** mahdollistavia tukitoimia
  - yksilöllistäminen (tavoitteet, menetelmät, ryhmä, valinnaisuus, oppimisympäristö yms.)
2. Järjestelmä, jolla toteutetaan erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden/opiskelijoiden **opetusta**

**Valtioneuvoston asetus
opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen muuttamisesta**
Annettu Helsingissä 16 päivänä joulukuuta 2010

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty opetus- ja kulttuuriministeriön esittelystä *muutetaan* opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 2 §:n 3 momentti sekä 13 § ja 16 § 1 momentti sekä *lisätään* asetukseen uusi 13 a §, 13 b §, sekä 23 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

16 § Erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus

Erityisopetusta on kelpoinen antamaan henkilö, jolla on tässä asetuksessa säädetty ammatillisten tai yhteisten opintojen opettajan kelpoisuus ja vähintään 60 opintopisteen tai vähintään 35 opintoviikon laajuiset ammatillisen koulutuksen erityisopettajan opinnot tai yliopistojen tutkinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen (794/2004) 19 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetty erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot. Sen estämättä, mitä 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään erityisopetuksena annettavaa yhteisten opintojen opetusta on kelpoinen antamaan myös henkilö, joka on suorittanut soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon ja jolla on 1 momentissa säädettyt erityisopettajan opinnot. Jos erityisopetuksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää, erityisopetusta voi sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, antaa myös muu tässä luvussa tarkoitettu opettaja osana muuta opetustaan.

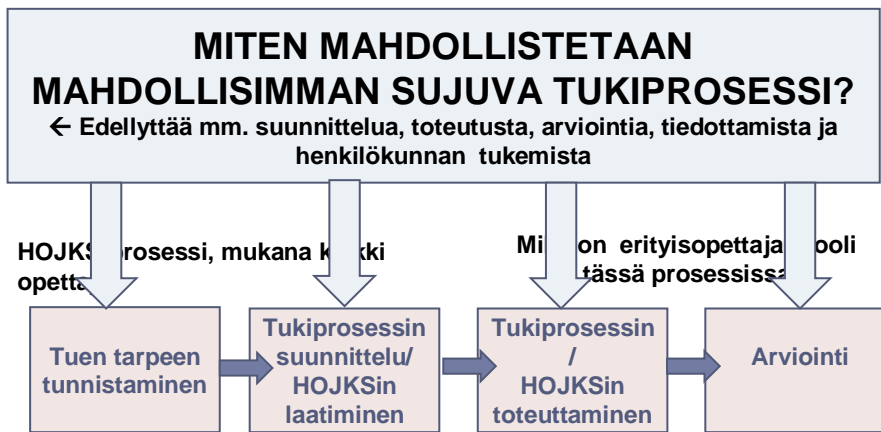

Opetussuunnitelmaperusteinen ammatillinen peruskoulutus yhteensä	18 483	5,3
Hahmottamisen, tarkkaavaisuuden ja keskittymisen vaikeudet	2 434	18,9
Kielelliset vaikeudet	4 591	10,3
Vuorovaikutuksen ja käyttäytymisen häiriöt	708	-1,4
Lievä kehityksen viivästyminen	2 199	1,1
Vaikea kehityksen viivästyminen; keskivaikea tai vaikea kehitysvamma	212	-9,8
Psyykkiset pitkäaikaissairaudet	1 239	3,9
Fyysiset pitkäaikaissairaudet	445	-0,9
Autismiin ja Aspergerin oireyhtymään liittyvät oppimisvaikeudet	312	14,3
Liikkumisen ja motorisen toimintojen vaikeus	245	2,1
Kuulovamma	133	9,9
Näkövamma	102	-8,1

ERITYISOPETUS KÄYTÄNNOSSÄ

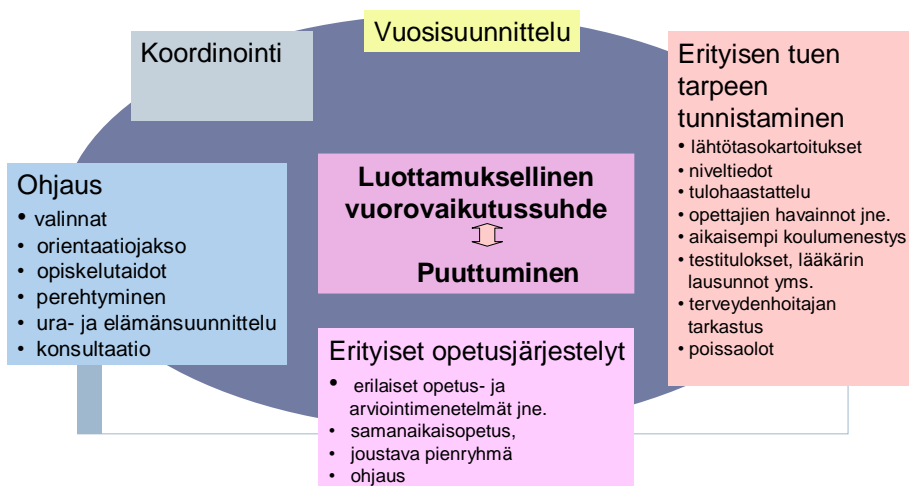
KOORDINOINTI

Mikä on erityisopettajan rooli tässä prosessissa

5.10.2012

Erityistä tukea tarvitsevan oppilaan tuki ja ohjaus

Jamk / AOKK Anneli Muuronen 2012

Ammatillinen erityisopetus. Selvitys, kehitys- ja levityshanke 2012

”Hankkeen tavoitteena on tehdä selvitys ammatillisen erityisopetuksen nykytilanteesta, saattaa näkyväksi se työ, jota on jo runsaasti tehty ammatillisissa erityisoppilaitoksissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja ammatillisessa erityisopettajakoulutuksessa.” Keinoja: Sähköinen kysely, käytäntöjen kartoitus, opetussuunnitelma-analyysi

Ammatillisissa oppilaitoksissa työskentelevien laaja-alaisten erityisopettajien työtä koskeva kartoitus:

Miten opetustyösi oppilaitoksessa on rakentunut kuluvana lukuvuonna? Valitse kaikki mahdolliset vaihtoehdot		Vastausten lukumäärä	% vastanneista (n=93)
		N	
Opetustyö	toimin pienryhmän opettajana (ns. eo kerännyt itse ryhmän)	66	71,0 %
	toimin yksilöopettajana	60	64,5 %
	toimin samanaikaisopettajana integroiduissa ryhmissä	43	46,2 %
	toimin tukipajan opettajana	26	28,0 %
	Jokin muu	22	23,7 %
Yhteensä		217	

Jokin muu vaihtoehto sisältää mm. aineenopettajana toimiminen, opetushenkilöstön konsultaatio, opinto-ohjaus ym. Yksilöopetus ja pienryhmässä opetus pääasia. Samanaikaisopetus haasteellista, kehittymässä

Kuinka opiskelijat tulevat (ohjautuvat) laaja-alaiseen erityisopetukseen

		vastausten lkm		% vastanneista (n=93)
		N		
Kuinka opiskelijat ohjautuvat erityisopetukseen	Heidät ohjataan (ammatillinen opettaja, opo tms.)	80		86,0 %
	Oppimisvalmiuksiin liittyvien kartoitusten (arviointien) perusteella	74		79,6 %
	Perustuu opiskelijan omaan harkintaan	46		49,5 %
	Muulla tavoin, miten	29		31,2 %
Yhteensä		229		

Jokin muu vaihtoehto sisältää mm. siirtotietojen perusteella, peruskoulusta suoraan tai huoltajan painostuksesta.

Arviointi vie paljon aikaa

12. Arvioi minkä verran käytät aikaa erityisopetustyössäsi

						Yhteensä
	5 (erittäin paljon) (Arvo: 5)	4 (Arvo: 4)	3 (Arvo: 3)	2 (Arvo: 2)	1 (ei lainkaan) (Arvo: 1)	
Ammattityön						100 %

opetukseen (Ka: 2,26)						
Atto-aineiden opetukseen (Ka: 3,70)						100 %
Muuhun opetukseen (Ka: 2,69)						100 %
Yhteensä	24 %	11 %	16 %	23 %	24 %	

Vastaajat käyttivät erityisopetustyössään **eniten aikaa atto-aineiden tukemiseen/opetukseen**. Vähiten aikaa käytettiin ammattityön opetukseen. Muu opetus: toiminnanohjauksen tukeminen, opiskeluvalmiudet ja tekniikat, rästit

Keskustelun yhteenvetoa

1. Yhteiset tontit ja rajat

-riippuu oppilaitoksesta, vaihtelee sen mukaan mikä on oppilaitoksen koko ja eo: määrä. Johtoon vaikuttaminen tavalla tai toisella on tärkeää. Johdon hyvä tietää missä mennään. - erilaista: laaja-alainen tekee lausunnot ytl:lle (NMI:n lukitesti) , hojskin aloittaminen/perustaminen kuuluu usein laaja-alaiselle. -yhteistä oppilaat ja kahvitaumat

2. Onko laaja-alaisella päätehtäviä, joihin hänen työnsä olisi vähintään kohdistuttava

-koko hojks prosessissa asiantuntija, yhteys koteihin, opettajiin, hojks kriteerien täytyminen, arviointi. Rooli pitäisi olla pedagogisena asiantuntijana toimiminen, jo koulutuksessa erilainen ote: laaja-alainen tietää palvelut ja työotteet yksilöllisesti paremmin. Ophuoltoryhmä, verkostotyö, konsultaatio, työyhteisölle opettaminen, hojks opastus, huoltajat. Opettaminenkin...

-laaja-alaisen osaamisen käyttäminen estyy koska ei asiantuntijuutta osata käyttää

3. Etäiset erityisopetuksen suunnitelmat

-vaikea sanoa....-ei kannata puhua paperista, vaan tarvitaan käytännön keskustelua, arvokeskustelua tarvitaan. Eo voi olla viestin viejä ja hyvä jos toimii monissa ryhmissä joten tietoa voi jakaa: mitä eo on? miksi sitä on? ja kenelle sitä on?

-miten suunnitelman tulisi realisoitua? eo pyörittää arkea, erityisopetus luonnollinen osa, ja puhuu ihmiseltä ihmiselle.

-eo:n sisältö: kaikkien työntekijöiden tulisi ajantasaistaa tietojaan . Mitä adhd tarkoittaa, mikä on huumetilanne, ei voi olla vain erkan harteilla vaan kaikkien pitäisi tietää, ja säännöllisesti päivittää

4. Elämänhallinnan ongelmat yms.

Pitää olla taito tunnistaa, pureutua ongelman ytimeen, jota osaamista kyllä koulussa on. Tarvitaan taitoa osata ohjata mihin tarvitsee, ei tarvi olla sosiaalityöntekijä, psykologi. Mutta aina ei ole ympärillä olevissa yhteiskunnan palveluissa mitään mihin ohjata, tai palvelut ovat hajallaan. Ja opiskelijat voivat olla asuinpaikkansa vuoksi eriarvoisessa asemassa. Ovi on osattava laittaa kiinni ajoissa, että jaksaa.

Nämä on tosi vaikea juttu, **normaalit oppimisvaikeudet piece of cake**. Näihin vaikea tarttua, ja kalliita yhteiskunnalle. Työllistää kaikki koulujärjestelmässä. Onko elämäntilanteen ongelmat hojksin perusteet. Hyvää sydäntä ja napakkaa otetta sekä sitoutumista tarvitaan

5. Konsultointi, miten neuvoa kolleegaa

Henkilökemia tärkeää, asenne ja yhteistyön tekeminen ratkaisee. Rinnakkain opetus samaanaikaan opetus, opiskelijahallinta ohjelma, yksilöllisyys

6. Mitä odotat laaja-alaiselta

rajaus ammattia tukeviin asioihin, ydinasioihin. T1 TYÖPAINOTTEINEN PAINOTUS.-yhteistyötä ja VAHVUUKSIEN yhdistämistä. Ei pidä vähätellä toista. Atto opetus ei ole suuri osa amm.koulutuksen opetuksesta!